

Garantir l'èxit educatiu des de la proximitat

L'èxit educatiu està format d'elements escolars, personals, socials i laborals. I per la recerca, sabem que és un fenomen comunitari. És a dir, que té tant a veure amb l'educació formal com amb la seva interacció amb les famílies, la música i les arts, l'esport, les entitats, etc. Si totes les educacions que es produeixen al municipi estan alineades amb l'objectiu compartit de l'èxit escolar i educatiu, les probabilitats que aquest es doni en la totalitat de l'alumnat augmenten significativament. La tasca de cosir totes aquestes educacions al voltant d'un projecte compartit com el de l'èxit de tot l'alumnat, és una tasca insubstituïble del govern local. Ningú més pot liderar, des del treball en xarxa amb tots els agents, entitats i espais educatius, una aliança per donar suport a tot l'alumnat, especialment el d'entorns més vulnerables.

Així, els municipis no poden ser només el "lloc" on es donin els processos d'èxit i fracàs educatiu, ja que tot allò que passa al municipi és d'incumbència del govern local. Cal que els ajuntaments exerceixin de peça clau del Servei d'Educació de Catalunya duent a terme una tasca que cap altre actor no pot fer: promoure, construir i orientar un projecte educatiu compartit a nivell territorial que impliqui tots els actors amb l'assoliment de l'objectiu comú de l'èxit de tot l'alumnat. Un èxit que, combatent les diverses barreres i desigualtats que l'obstaculitzen, esdevé clau per a la vida personal i social de tothom. Ja que per la recerca, sabem del gran impacte que té per al futur personal, laboral, participatiu, relacional... l'assoliment d'uns llindars mínims en educació formal i l'assoliment d'unes competències bàsiques. Uns llindars mínims que, d'altra banda, no paren de pujar i que avui, i especialment en el futur, se situen a la secundària post-obligatòria.

Però per assolir aquest objectiu compartit, aquest èxit educatiu per a tothom entès com una mesura de justícia social, no n'hi ha prou d'orientar els objectius de l'ajuntament i de tots els agents educatius municipals. També cal canviar les formes de treball. En primer lloc, millorant la orientació i l'ús dels recursos municipals cap a tasques d'acompanyament a l'escolaritat que, com recull el document de la Diputació de Barcelona (2010) inclou el treball preventiu, comunitari, familiar, de processos,

interprofessional, etc. En segon lloc, treballant amb les persones, les famílies, les entitats, l'alumnat, els claustres ... i no sobre d'ells o per a ells. Només els processos de treball amb les persones esdevenen empoderadors i sostenibles a llarg termini.

Finalment, és molt important entendre que el territori és ple d'agents i recursos educatius que sovint no veiem com a tals. Així, i sense oblidar que el món local requereix de més recursos en tots els sentits, cal conèixer a fons el territori, les institucions i les persones, i mirar-los amb ulls educatius, quelcom que permetrà als municipis incorporar a cada xarxa local per l'èxit educatiu més i millors actius.

Per acabar, una proposta que, de fet, és un joc. Us proposem que al vostre municipi intenteu actuar en el treball per l'èxit educatiu de tot l'alumnat com si ja tinguéssiu les plenes competències en totes les educacions, també la formal. Com si fóssiu l'administració educativa per excel·lència. Quins canvis faríeu en les vostres actuacions, projectes i propostes? Des de quines noves formes de treball en xarxa duríeu a terme aquestes actuacions? Quina nova identitat professional adoptarien les persones tècniques del vostre àmbit? Quines relacions establiríeu amb alumnat, docents, famílies, entitats, clubs esportius, etc.? És evident que cal estar molt atents als conflictes i les complexitats diàries del municipi. Però també és cert que uns municipis sense somnis i horitzons educatius agosarats possiblement acabaran fent allò que ja fan i de la mateixa manera. Per això, l'horitzó d'assolir l'èxit educatiu de tot l'alumnat l'any 2020 a través d'un lideratge municipal en xarxa, sembla un bon motiu per seguir caminant.

Jordi Collet
Facultat d'Educació, Traducció i Ciències
Universidad de Vic